

تصحیح قیمت‌ها در بازار چین

– آخرین وضعیت بازار مهم‌ترین ماده اولیه صنعت فولاد چگونه است؟

به نقل از روزنامه دنیای اقتصاد : جمعه اخیر قیمت سنگ‌آهن وارداتی در چین آرام شد و افت قیمت را تجربه کرد. پیش از آن انجمن آهن و فولاد این کشور بازار را با خبر احتمال افزایش قیمت فولاد در اواخر سال جاری بیش از حد داغ کرده بود. از طرفی بازارهای مالی نیز تنزل داشتند که بر بازار سنگ‌آهن اثر گذاشت. در بازارهای فیوچرز چین سنگ‌آهن بزرگ‌ترین بازنده بود و ۴/۷ درصد از ارزش خود را از دست داد. بیلت هم در بازار داخلی ۱۲ دلار ارزان‌تر شد و فعالان بازار این افت قیمت‌ها را تنها تصحیح قیمتی در مقابل رونق شدید اخیر بازار می‌بینند. به ویژه از زمانی که انجمن آهن و فولاد چین اعلام کرد اواخر سال ممکن است تولید به شدت کاهش یابد و همین انتظار غلوآمیز قیمت فولاد را به شدت بالا برد. علت رشد قیمت‌های اخیر بهبود تقاضا یا کاهش عرضه نبود. برخی مسائل سیاسی نگران‌کننده نسبت به کره شمالی نیز جو بازارهای مالی را منفی کرد. در کل روز جمعه بازار سنگ‌آهن در چین فعالیت کمتری داشت.

دولت چین نگران روند صعودی قیمت فولاد شد

روز جمعه همچنین قیمت بیلت در چین پس از افزایش قیمت چشمگیر روز قبل آن ارزان‌تر شد. خبر هشدارهای دولت در مورد روند صعودی بیش از حد قیمت‌ها جو بازار را آرام‌تر کرده است. به گزارش فولاد ایران، بیلت ۱۲ دلار هر تن ارزان‌تر شده به ۵۶۴ دلار در هر تن درب کارخانه رسید که ظاهراً به دلیل خبر برگزاری جلسه دولت چین با انجمن آهن و فولاد این کشور در مورد راه‌های کنترل روند صعودی قیمت فولاد بوده است. هنوز جزئیات این جلسه علنی نشده ولی این خبر بر جو بازار اثر گذاشت. البته فعالان بازار چین هنوز مطمئنند ماه‌های آینده روند صعودی قیمت‌ها ادامه خواهد داشت. با اینکه صحبت‌ها از تلاش دولت چین برای کنترل قیمت فولاد است برخی از کارخانه‌ها قیمت‌های ماه آینده را بالا برده‌اند. بیلت در بازار چین هفته گذشته ۲۵ دلار بالا رفت و قیمت صادراتی نیز ۴۰ دلار رشد داشته و به ۵۴۰ تا ۵۵۰ دلار در هر تن فوب رسید که امیدی به پذیرش آن در بازارهای خارجی نیست. تقاضای داخلی هنوز بالا و بعید است روند بازار این هفته تغییر خاصی داشته باشد. از طرفی خبرهای زیادی در مورد احتمال کاهش تولید نیز اخیراً منتشر شده است. در هر حال شاید روند صعودی آرام‌تر شود.

چین صدرنشین بازار فولاد

این موارد در شرایطی است که انجمن فولاد اعلام کرده است که در ششمین ماه سال جاری ۷۳/۲ میلیون تن فولاد در چین تولید شد که نسبت به سال قبل ۵/۷ درصد بیشتر بود. این در حالی است که دیگر تولیدکنندگان بزرگ فولاد در قاره آسیا کمتر از ۱۰ میلیون تن در این ماه تولید کرده بودند. ژاپن در ماه ژوئن سال ۲۰۱۷ میلادی ۸/۴ میلیون تن و کره جنوبی ۵/۹ میلیون تن فولاد تولید کردند که تولید ژاپن نسبت به سال قبل ۳/۴ درصد کاهش داشت در حالی که تولید کره جنوبی با افزایش ۷/۷ درصدی همراه بود. در میان کشورهای عضو اتحادیه اروپا کشور آلمان بزرگ‌ترین تولیدکننده فولاد بود. این کشور در ششمین ماه

سال جاری ۳/۶ میلیون تن فولاد تولید کرد که نسبت به سال قبل با کاهش ۱/۷ درصدی همراه بود. در حالی که ایتالیا با تولید ۲/۱ میلیون تن فولاد توانست رشد ۱/۸ درصدی تولید را تجربه کند. در خارج از اتحادیه اروپا ترکیه هم رشد ۷/۱ درصدی تولید را تجربه کرد و توانست ۳ میلیون تن فولاد در ماه ژوئن سال ۲۰۱۷ میلادی وارد بازار مصرف بکند. حجم تولید فولاد در آمریکا ۶/۷ میلیون تن و حجم تولید برزیل ۲/۶ میلیون تن بوده است.

با توجه به تمامی این موارد هم اکنون یک دوگانگی شکننده در بازارهای جهانی حکمفرماست یعنی بهای سنگ آهن در بازار آتی چین به سمت افت قیمت ها متمایل شده ولی در سایر نقاط جهان همچون کشورهای مشترک المنافع موسوم به CIS شاهد رشد نسبی قیمت ها هستیم. این موارد در نهایت ابهامی جدید را به بازارهای جهانی و منطقه ای تزریق کرده و اولین خروجی آن را می توان وقفه در دورنمای رشد قیمت های جهانی به شمار آورد که روند افزایشی فعلی را در بازارهای فیزیکی مخصوصاً در کشورهای مشترک المنافع با تردید رو به رو می سازد. با توجه به تمامی این موارد به شفافیت بیشتری در داده های موجود در بازار فولاد و سنگ آهن نیاز داریم تا برآوردی دقیق تر را حاصل کند. به احتمال قوی هفته پیش رو زمان مناسبی برای تحلیل اوضاع خواهد بود.

جهت گیری موازی بازارهای فلز سرخ

- بررسی ها از روند صعودی بازار جهانی و داخلی مس حکایت دارد

به نقل از روزنامه دنیای اقتصاد : رونق در بازار جهانی مس که با شاخص هایی چون افزایش قیمت و افزایش تقاضا طی ماه های گذشته هم در بازار جهانی و هم در بازار داخلی که بخش عمده ای از تغییراتش وام گرفته از بازار جهانی است همراه بوده این روزها مورد توجه قرار گرفته است، به طور کل عوامل تاثیرگذار بر قیمت جهانی مس در ۴ عامل خلاصه می شود که از آن جمله باید به موارد زیر اشاره کرد:

۱. قیمت جهانی نفت
۲. واردات چین به عنوان بزرگترین مصرف کننده فلزات جهان
۳. تغییرات موجودی کالاها در بورس فلزات لندن
۴. چشم انداز اقتصاد جهانی.

در این میان در بازار داخلی مس نیز افزایش قیمت‌هایی که در رینگ محصولات فلزی بورس کالا دیده می‌شود بیشتر تحت تاثیر بازار جهانی است. سیاست‌های چین نیز در بازار جهانی بسیار تاثیرگذار است و باید گفت به صورت غیرمستقیم باید این فاکتور را نیز در محاسبات خود بگنجانیم. این روزها کارشناسان بازار مس افزایش بهای جهانی فلز سرخ را بیش از هر چیزی وابسته به سیاست‌های چین می‌دانند، در این خصوص قبل از طرح کردن این سیاست‌ها این سوال را باید پرسید که آیا رونقی در بخش واقعی اقتصاد رخ داده که منجر به تقاضا شود، یا این رشد تقاضا را باید از نوع سفته‌بازی دید؟ ایرج فرجی کارشناس بازار مس و از فعالان این بازار در این خصوص به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: در این باره نمی‌توان گفت که رونقی اتفاق نیفتاده و سال ۹۶ نسبت به سال ۹۵ برای فلزات رنگی سال بهتری بوده است، اما بحثی که در خصوص فلزات رنگی داخلی در این برهه وجود دارد آن است که آن را باید از نظر جهانی مورد بررسی قرار داد. سیاست‌هایی که چین در پیش گرفته، قیمت جهانی را به سمت رشد سوق داده است، دولت چین در ۷ ماه ابتدایی سال ۲۰۱۷ واردات مس به این کشور را کاهش داد، در این باره آمار واردات مس به چین در ۷ ماهه ابتدایی سال ۲۰۱۷ نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۱۶ با کاهش مواجه شده است.

این موضوع دو دلیل عمده داشت:

- ۱- تولید داخلی این کشور به دلیل سیاست‌های توسعه‌ای که مدنظر آن بود، افزایش یافته بود.
- ۲- شاهد رواج سیاست‌هایی که به سیاست‌های کنترلی موسوم شد بودیم که موجب کاهش واردات به این کشور شد. موضوعی که در حال حاضر مطرح می‌شود این است که به نظر می‌رسد بعد از کاهش قیمتی که در سال‌های گذشته با سرعت و شدت اتفاق افتاده، این بازار به میزان زیادی در وضعیت صعودی قرار گرفته که اصلی‌ترین دلیل این موضوع را مجدداً باید مبحث چین دانست؛ به این دلیل که بخش «مستغلات» و به خصوص «انرژی» در این کشور رونق گرفته، از طرف دیگر نرخ «پریمیوم»ها برای کاتد مس افزایش پیدا کرده که این افزایش‌ها را عمدتاً در بیمه‌های حمل و حق‌العمل‌کارهایی که انجام می‌شود باید دید و این دو موضوع تاثیر زیادی روی بهای جهانی مس دارد. در هفته گذشته بهای هر تن مس در بالاترین رقم به حدود ۶ هزار و ۴۰۰ دلار نیز رسید که این رقم در سه سال اخیر بی‌سابقه بوده است.

پیش‌بینی آینده مس داخلی و جهانی

فرجی در خصوص رکود در بازار مس داخلی با اشاره به روی کار آمدن مجدد دولت قبل بر این باور است: مطمئناً رکود در بازار ماندگار نخواهد بود و در بازه ۴ ساله دومی که دولت بر سر کار خواهد بود، این بازار رونق خواهد گرفت. فعلاً در بازارهای جهانی پیش‌بینی روند صعودی محتمل خواهد بود، با توجه به برآیند اتفاقاتی که در شرف وقوع است، حالت عکس این موضوع که همان افت قیمتی در بازار مس است در حالتی اتفاق خواهد افتاد که سیاست‌های غالب تغییر کنند که در حال حاضر روند رشد قیمت‌ها ادامه‌دار خواهد بود. وی در خصوص وضعیت بقیه بازارها و فلزات پایه به خصوص آلومینیوم بر این باور است: از آنجا که فلزات رنگی مقداری در ارتباط با یکدیگر هم هستند، بازار فلزاتی مانند آلومینیوم هم افزایش قیمت را تجربه خواهد کرد و در کل باید گفت بازار فلزات پایه پررونق خواهد بود. این کارشناس بازار مس در خصوص تاثیرات بازار ارز روی بازار مس می‌گوید: معمولاً روند اقتصاد کشور به این شیوه است که روند افزایش قیمت دلار افزایش قیمت کالاهای اساسی را هم در پی دارد، شاید در برخی

مواقع این ارتباط را نتوان به صورت کامل ارزیابی کرد ولی منکر این تاثیر نمی توان شد. در این باره افزایش قیمت دلار روی افزایش قیمت مس هم می تواند تاثیر مستقیم بگذارد.

قیمت دلار در دو سال گذشته تغییر داشته ولی چشمگیر نبوده است، به این دلیل که در سه سال اخیر نرخ ارز بین ۳ هزار و ۷۰۰ تا ۳ هزار و ۸۰۰ تومان در نوسان بوده که این موضوع به کنترل نرخ ارز از سوی دولت بازمی گردد. با توجه به نرخهای موجود ارز که وجود دارد تغییرات آنچنانی که در وضعیت بازار مس متاثر از بهای ارز دیده نشده است. وی در خصوص پیش بینی که از روند قیمت جهانی مس در چشم انداز کنونی دیده می شود بر این باور است: پیش بینی ها حاکی از آن است که حداقل در بازه ۶ ماهه این قیمت ها شکسته نشود، مگر در مواقع استثنایی شرایط برای کاهش قیمت ها فراهم شود. در این رابطه این رشد، رشد حسابی نیست و این افزایش قیمت بیشتر منطقی انگاشته می شود و به دلیل سیاست های جهانی و به ویژه سیاست های کشورهای واردکننده و تولیدکننده است که اتفاق افتاده است. زمانی که قیمت ها در بازه زمانی کوتاه مدتی به صورت حسابی رشد می کنند، این امکان وجود دارد که هر لحظه هم قیمت ها شکسته شده و به حالت قبل بازگردد، ولی یک رصد کوچک در وضعیت کنونی بازار مس نشان می دهد که قیمت ها ساز و کاری دارند که باعث شده روند صعودی را از اوایل ۲۰۱۶ به صورت جدی در پیش بگیرند.

حال با توجه به موجودی انبارها به خصوص موجودی فیزیکی که در انبارهای بورس فلزات لندن گزارش شده است، پیش بینی می شود که افزایش قیمت های جهانی ادامه دار باشد، البته وقتی قیمت ها افزایش پیدا می کند، خریداران یک مقدار با احتیاط بیشتری دست به معامله می زنند؛ چراکه امکان ریزش قیمت هم وجود دارد. پیش بینی می شود این روند در کوتاه مدت ادامه دار باشد. این کارشناس بازار مس معتقد است این موضوع را نه تنها در بحث فلزات رنگی و مس بلکه در بحث فولاد شاهد هستیم که سیاست های چین به همین منوال و روی بازار تاثیر گذاشته و قیمت ها به نوعی در بازارهای جهانی به سطح قیمتی ۲۰۱۴ هم ممکن است بازگردند. به گفته این کارشناس بازار مس کماکان سایه رکود در بازار وجود دارد، در واقع موضوع قابل اشاره ای که بخواهیم حول آن در بازار داخل مانور دهیم، وجود ندارد، اما این موضوع قابل توجه است که زمانی که بهای جهانی با جهش مواجه می شود، ناخودآگاه بهای فلزات در بازار داخلی هم به همان تناسب (هرچند با فاصله زمانی) با تاثیرپذیری از این روند مواجه می شود و نمی توان از این روند چشم پوشی کرد.

قیمت فرآورده های پتروشیمی ایران در بازار ترکیه افزایش یافت

به نقل از روزنامه دنیای اقتصاد: قیمت انواع پلی اتیلن صادراتی از ایران به ترکیه نسبت به ۴ هفته گذشته بین ۱۰ تا ۴۰ دلار در هر تن افزایش یافته است. به گزارش پایگاه اینترنتی آیسیس، به گفته منابع آگاه افزایش قیمت پلی اتیلن و پلی پروپیلن در

ترکیه این هفته نیز ادامه داشت، و به روند کاهش قیمتی که در ماه مارس آغاز شده بود پایان داد. برخی فعالان بازار اکنون متقاعد شده‌اند که این روند افزایشی در ماه‌های اوت و سپتامبر تداوم خواهد داشت. پیش از این، تقاضای ضعیف در چین موجب افت قیمت فرآورده‌های پتروشیمی در ترکیه شده بود و خریداران این کشور از افت قیمت این دو فرآورده پتروشیمی کامل خشنود بودند. اما افزایش مجدد تقاضا در آسیا موجب رشد قیمت‌ها شده و فعالان بازار به دنبال افزایش میزان ذخایر خود قبل از جشن عید قربان در اوایل ماه سپتامبر هستند. بر اساس این گزارش، نامشخص بودن وضعیت عرضه این محصولات از سوی ایران احتمالا نگرانی‌هایی را در بخش عرضه به وجود آورده است. مقامات دولت ترکیه اخیرا مقررات جدیدی را برای واردات از ایران اتخاذ کرده‌اند.

ایست روند افزایشی بهای محصولات پلیمری

- روز گذشته قیمت‌های پایه محصولات پتروشیمی اعلام شد

به نقل از روزنامه دنیای اقتصاد : روز گذشته قیمت پایه محصولات پلیمری در شرایطی اعلام شد که برای اکثر گریدها روندی با ثبات با جهت‌گیری مثبت هرچند کم را شاهد بودیم. البته این در حالی بود که PVC ها، برخی از گریدهای پلی اتیلنی و SBR ها با کاهش قیمت همراه بودند. به این ترتیب در مجموع می‌توان گفت که به نظر می‌رسد رشد قیمتی محصولات پایه پلیمری آخرین تلاش خود را می‌کند و تقریبا به ثبات و تعادل رسیده است. طی ماه‌های گذشته که بهای نفت پا در مسیری نزولی گذاشته بود و قیمت این کالای استراتژیک روز به روز کاهش می‌یافت، قیمت‌های محصولات پلیمری هم همگام با آن پیش رفت تا به کف قیمتی خود رسید و با ادامه افت قیمت طلای سیاه همراه نشد. بعد از آن با افزایش بهای نفت، قیمت محصولات پتروشیمی که آماده جهش بودند رشد کردند تا جایی که به نظر می‌رسد روز گذشته به سقف قیمتی خود رسیده و نمی‌تواند قیمت‌های بالاتر را تجربه کند.

در این میان رصد نفت به‌عنوان یکی از مهم‌ترین اهرم‌های تعیین قیمت محصولات پتروشیمی نشان می‌دهد که بیش از ۷ ماه از زمان اجرای توافق اوپک می‌گذرد اما قیمت نفت به سختی می‌تواند سطح ۵۰ دلاری را حفظ کند و بارها به کانال ۴۰ دلاری لغزیده است. در این میان موسسات پیش‌بینی بهای نفت آینده روشنی را برای بازار پیش رو ترسیم نمی‌کنند و همه آنها بر این باورند عدم پایبندی اعضای اوپک به عهدی که بسته‌اند از جمله مهم‌ترین دلایل نوسان قیمتی این کالای استراتژیک است. به این ترتیب طی هفته گذشته شاخص نفت خام آمریکا با ۵۳ / ۱ درصد کاهش در لحظه تنظیم این گزارش با قیمت ۴۸ دلار و ۸۲

سنت اعلام شد و شاخص برنت با افت ۰/۶۱ درصدی رقم ۵۲ دلار را از آن خود کرد. طبیعتاً این کاهش بر قیمت نفتا به‌عنوان خوراک محصولات پتروشیمی تاثیرگذار بوده و سبب شده که نفتا هم با کاهشی ۱/۶ درصدی طی هفته گذشته همراه باشد و در لحظه تنظیم این گزارش با ۴۵۶ دلار و ۷۷ سنت معامله شود و این کاهش قیمتی را هم می‌توان یکی از عوامل ترمز افزایش قیمت محصولات پتروشیمی دانست. در طرف دیگر دلار دیگر اهرمی است که روی قیمت محصولات پتروشیمی تاثیر بسزایی داشته و سبب ایست قیمتی این محصولات شده است. به این ترتیب که بهای شاخص دلار از قیمت ۳۸ هزار و ۲۸ ریال از هفته گذشته به ۳۸ هزار و ۱۵ ریال در این هفته رسید و با کاهش ۱۳ ریالی همراه شد.

وضعیت بازارهای آزاد

روز گذشته قیمت محصولات در بازار آزاد با اعلام قیمت محصولات پایه پتروشیمی و روند کاهشی آنها همراه شد و قیمت محصولات در بازارهای آزاد هم پایین آمد. یکی از مهم‌ترین دلایل کاهش قیمت‌ها در بازار آزاد، انتظار برای کاهش قیمت‌های پایه بود. پس از چند هفته افزایش قیمت بازار منتظر کاهش قیمت‌ها بود و طبعاً خود را با آن هماهنگ ساخت. مورد دومی که می‌توان در خصوص کاهش قیمت‌ها در بازارهای آزاد گفت این است که برداشته شدن کدهای معاف از مالیات طی هفته گذشته مسیر و بستری را برای خریداران به وجود آورد که به تالار نقره‌ای روی بیاورند و نیاز خود را از تالار بورس کالای ایران تامین کنند. البته نکته‌ای که در این میان قابل توجه است عدم عرضه برخی کالاهای جذاب و پرتلهاب از طرف عرضه‌کنندگان در بورس کالای ایران است. با توجه به حذف کدهای معاف از مالیات، تقاضا چیزی حدود دو برابر عرضه‌ها رقم خورد و این در حالی است که شاهدیم برای کالاهای جذاب همچون پلی‌اتیلن ترفتالات بطری، پلی‌پروپیلن‌های شیمیایی و پلی‌پروپیلن‌های نساجی متناسب با تقاضا و با توجه به توان مجتمع‌های پتروشیمی عرضه صورت نگرفته است و به نوعی شاید این تعبیر برآید که مجتمع‌های پتروشیمی تنبیهی را برای بورس کالای ایران در این خصوص در نظر گرفته‌اند.

پیش‌بینی کاهش جهانی تولید گندم دوروم در فصل زراعی آینده

به نقل از روزنامه دنیای اقتصاد: قیمت جهانی گندم دوروم با وجود حجم زیاد تولید آن در فصل زراعی ۲۰۱۷-۲۰۱۶، تحت فشار بوده است. بر اساس داده‌های شورای بین‌المللی غلات (IGC)، تولید جهانی گندم دوروم با رشد ۳ درصدی طی چند سال اخیر به ۴۰/۲ میلیون تن رسیده که در مقایسه با میانگین محصول تولیدی فصل زراعی ۲۰۱۰-۲۰۰۹ دارای رشد ۹ درصدی است. اما پیش‌بینی شده است که تجارت جهانی گندم دوروم در پایان فصل زراعی جاری حدود ۷ درصد افول داشته

باشد. در حالی که انتظار می‌رود حجم تجاری کاهش یابد، براساس پیش‌بینی‌های صورت‌گرفته مصرف این گندم با افزایش ۵ درصدی مواجه خواهد بود و انتظار می‌رود این رشد مصرف در سال‌های پیش‌رو به میزان ۳۸ / ۷ میلیون تن برسد. در حالی که ۸ کشور اصلی به صادرات انواع رایج گندم می‌پردازند، اما تنها ۴ کشور کانادا، اتحادیه اروپا، مکزیک و ایالات‌متحده در سطح وسیعی به صادرات دوروم مشغولند و این در حالی است که تمامی این ۴ کشور در نیمکره شمالی زمین قرار داشته و آب و هوای مرطوب بهار و اقلیم معتدل تابستان در فصل زراعی جاری شرایط مناسبی را برای کشت و عرضه این محصول فراهم کرده است. این ۴ کشور روی هم رفته به‌طور میانگین ۹۵ درصد از صادرات جهانی گندم دوروم را در هر سال به خود اختصاص داده‌اند.

طی چند سال اخیر میانگین میزان گندم دوروم تولیدی در کشورهای عمده صادرکننده این محصول با رشد ۱۹ درصدی به ۴۹ میلیون تن رسیده است. شورای بین‌المللی غلات پیش‌بینی کرده که تا پایان این فصل زراعی، تولید کلی دوروم نسبت به میانگین ۵ سال گذشته حدود ۴۱ درصد خواهد داشت. کشاورزان در برخی از مناطق نیمکره شمالی برداشت دوروم را آغاز کرده‌اند. آب و هوای فصل بهار می‌تواند بر تصمیمات مربوط به کشت محصول تاثیرگذار باشد اما پیش‌بینی‌های اولیه حاکی از آن است که سطح زیر کشت گندم دوروم در فصل زراعی ۲۰۱۸-۲۰۱۷ به‌طور چشمگیری کاهش خواهد داشت. براساس این پیش‌بینی‌ها سطح نرمال زیرکشت دوروم در مزارع اتحادیه اروپا نیز در فصل زراعی آینده با کاهش ۹ درصدی روبه‌رو خواهد بود. همچنین تولید گندم دوروم در کانادا به ۵ / ۵ میلیون تن خواهد رسید که کاهش ۲۹ درصدی را نسبت به سال‌های اخیر نشان می‌دهد. این کاهش‌های تخمینی، ناشی از کاهش ۲۰ درصدی نواحی تحت کشت دوروم و کاهش ۱۵ درصدی زمین‌های زراعی است. علاوه بر این، تولید دوروم در کشور مکزیک نیز با کاهشی ۲۰ درصدی نسبت به فصل زراعی ۲۰۱۶-۲۰۱۷، به میزان ۲ میلیون تن خواهد رسید.

عرضه گندم خرید تضمینی در بورس کالا به نفع کشاورزان است

به نقل از روزنامه دنیای اقتصاد : عضو کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی گفت: عرضه گندم خرید تضمینی در بورس در مسیر حمایت از کشاورزان است. به گزارش خبرگزاری صدا و سیما؛ سید راضی نوری با معرفی گندم به‌عنوان یکی از محصولات استراتژیک گفت: باید برای تامین گندم برنامه‌ریزی به‌صورت کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت داشته باشیم. فقط نباید به‌صرفه اقتصادی به گندم نگاه کنیم. ژاپن با وجود اینکه می‌تواند از بازار جهانی برنج خریداری کند و برایش به صرفه تر است اما ۱۳ برابر هزینه می‌کند تا بتواند کشاورز را تامین کند و برنج را برای خودش به‌عنوان محصول استراتژیک داشته باشد.

وی تاکید کرد: اگر برنامه کوتاه مدت یا میان مدت را داشته باشیم باید خرید تضمینی گندم را ادامه دهیم و نباید نگاه به جامعه باشد که قیمت جهانی چقدر است.

عضو کمیسیون کشاورزی مجلس به تامین منابع برای خرید تضمینی گندم اشاره کرد و گفت: در بودجه سالانه مبلغی به عنوان خرید تضمینی دولت در نظر گرفته می شود و باید در همان موقع منابع مالی در برنامه بودجه دیده شود و این مشکل کشاورز نیست که متحمل فشار شود ولی اگر از طرفی این مبلغ تامین نشد باید در قیمت نان تجدید نظر و از آن طریق تامین شود. وی با اظهار به اینکه در کنار خرید تضمینی باید برنامه طولانی مدتی تحت عنوان «قیمت تضمینی» مدنظرمان باشد، بیان کرد: راهی جز این در بلندمدت نداریم و باید در بازه زمانی مشخص و به صورت تدریجی و با برنامه ریزی کار کنیم. نوری با تاکید بر خرید تضمینی گندم، ابراز کرد: الان تمام هزینه ها با خود کشاورز است و تا زمانی که این هزینه ها وجود داشته باشد چاره ای جز خرید تضمینی نداریم و اگر قیمت تضمینی و عرضه به بورس مطرح باشد، دولت باید این برنامه را در نظر داشته باشد و متاسفانه انجام نداده که از طریق نهاده های اولیه تامین کند یا اجاره بهای زمین یا آب بها را مدیریت کند تا به کشاورز فشار نیاید.

آغاز معاملات خرد حقیقی در بورس کالا

– مدیرعامل بورس کالای ایران از مکانیزم جدید تغذیه بازار پتروشیمی خبر داد

به نقل از روزنامه دنیای اقتصاد : مصوبه هیات پذیرش بورس کالای ایران، امکان ورود اشخاص حقیقی در خرید محصولات پتروشیمی که در بورس کالا با مزاد عرضه روبه رو هستند را فراهم کرد. به این ترتیب که شرایط و بستری فراهم شد تا تولیدکنندگانی که ماهیت حقوقی نداشته و در قالب حقیقی فعالیت می کنند، بتوانند به طور مستقیم به بورس کالای ایران مراجعه کرده و مواد اولیه مورد نیاز خود را دریافت کنند. البته این در حالی است که برای دریافت محصول باید مدارکی همچون پروانه کسب، کارت بازرگانی حقیقی و... را همراه داشته و به هر شکل ممکن اثبات کنند تولیدکننده محصولی هستند که قصد خرید ماده اولیه آن را دارند. در کنار این موضوع باید به این نکته اشاره کرد که این استراتژی عموماً مربوط به کارگاهی است که خارج از سایت بهین یاب به فعالیت مشغول بوده و عرضه های خارج از بهین یاب به این افراد عرضه می شود.

مدیرعامل شرکت بورس کالای ایران در گفت و گو با «دنیای اقتصاد» عنوان کرد: در راستای بهبود روند معاملات محصولات پتروشیمی و فرآورده های نفتی در بورس کالای ایران، افزایش شفافیت معاملاتی، عرضه منظم و تعادل هر چه بیشتر عرضه و

تقاضا، برخی محدودیت‌هایی که از سال ۱۳۸۹ تاکنون برای خریداران و مصرف‌کنندگان خرد حقیقی جهت خرید محصولات و فرآورده‌های عرضه شده در این بازار اعمال شده بود، به تدریج با توجه به شرایط بازار حذف خواهد شد. حامد سلطانی‌نژاد اظهار کرد: با توجه به اینکه درخصوص برخی کالاها در بورس کالا مازاد عرضه وجود دارد، با مصوبه هیات پذیرش بورس کالای ایران تصمیم بر این شد تا خریداران حقیقی محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی که اطلاعاتشان در سایت بهین‌یاب ثبت نشده و سهمیه‌ای برای آنها لحاظ نمی‌شود، ولی مصرف‌کننده محصولات عرضه شده در بورس کالا هستند نیز بتوانند از کانال رینگ پتروشیمی بورس کالا نیاز مصرفی خود را تامین کنند. دکتر حامد سلطانی‌نژاد، مدیرعامل بورس کالای ایران در توضیحی درخصوص افراد حقیقی گفت: برخی از مشتریان محصولات پتروشیمی تولیدکنندگان صنایع پایین‌دستی هستند که قالب فعالیت آنها قالب شرکتی نبوده و در کارگاهی که به نام شخص (حقیقی) است، مشغول به فعالیت هستند. وی در ادامه گفت: تولیدکنندگان این‌چنینی در مقاطعی از زمان برای تامین مواد اولیه بنگاه‌های تولید خود، مجبورند خوراک خود را از کسانی که قالب حقوقی دارند، تهیه کنند. سلطانی‌نژاد می‌گوید: با این کار امکان خرید را برای متقاضیانی که مصرف واحدهای تولیدی آنها در اندازه‌های کوچک‌تری است فراهم آوردیم تا هم مصرف‌کنندگان عمده و هم مصرف‌کنندگان خرد از این امکان برخوردار باشند.

مدیرعامل بورس کالای ایران در ادامه تصریح کرد: البته این مشتریان باید حداقل‌ها را دارا باشند و با داشتن یکی از این موارد همچون پروانه کسب، کارت بازرگانی حقیقی، مجوز تاسیس و ... مراجعه کرده و محصول مورد نیاز خود را بگیرند. به عبارتی باید به گونه‌ای مشخص شود که این فرد شخص حقیقی تولیدکننده است. وی در ادامه افزود: با توجه به اینکه این اشخاص حقوقی نبوده؛ در تخصیص خوراک و مواد اولیه از سمت تعاونی‌ها به سمت این تولیدکنندگان مشکلاتی وجود داشت که سبب اعتراض همیشگی آنها بود و این امر موجب شد این راهکار اتخاذ شود تا تولیدکنندگان به‌طور مستقیم با بورس کالای ایران در ارتباط بوده و نیاز خود را تامین کنند. سلطانی‌نژاد درخصوص مازاد محصولات پتروشیمی در بازارها گفت: برای برخی از گریدهای محصولات پتروشیمی مازاد عرضه وجود دارد و این در حالی است که بسیاری از کارگاه و بنگاه‌های کوچک که قالب حقیقی دارند به‌رغم وجود این مازاد عرضه نمی‌توانند نیاز خود را تامین کنند و این راهکاری برای به تعادل رساندن این بازارها است.

وی در ادامه اظهار کرد: این استراتژی عموماً مربوط به کارگاهی است که خارج از سایت بهین‌یاب به فعالیت مشغول بوده و ما عرضه‌های خارج از بهین‌یاب را به این افراد ارائه می‌دهیم. سلطانی‌نژاد می‌گوید: البته این در حالی است که سیستم بهین‌یاب همچنان به فعالیت خود ادامه داده و اشخاصی که در سایت بهین‌یاب سهمیه دارند بر همان مبنا فعالیت کرده و ماده اولیه مورد نیاز خود را همچون گذشته می‌توانند دریافت کنند. مدیرعامل بورس کالای ایران درخصوص مزایای این طرح گفت: به باور من تولیدکنندگان بخش پایین دست پتروشیمی که در قالب اشخاص حقیقی فعالیت دارند، می‌توانند نیاز خود را با قیمت پایین‌تری به نسبت نرخ‌های بازار آزاد تامین کنند. سلطانی‌نژاد افزود: در گام اول در عرضه‌هایی که در روزهای غیر بهین‌یابی انجام می‌شود خریداران حقیقی می‌توانند به ثبت سفارش و خرید محصول اقدام کنند. مدیرعامل بورس کالای ایران در ادامه گفت: افزون بر این موارد، مقرر شده در مورد کالاهایی مثل گوگرد و برخی فرآورده‌های نفتی نیز محدودیت‌های خرید برداشته شده و امکان حضور حقیقی‌ها به‌عنوان متقاضیان این کالاها فراهم شود. وی با بیان اینکه تاکنون مجوز حضور خریداران در تالار پتروشیمی؛ تایید آنها

در سامانه بهین‌یاب بوده، گفت: این امر به دلیل رسیدن مواد اولیه به مصرف‌کنندگان مورد تایید بوده است، اما در این بین اشخاص حقیقی امکان حضور در معاملات تالار پتروشیمی را پیدا نمی‌کردند که این امر بر روند کشف واقعی قیمت‌ها در تقابل عرضه و تقاضای آزادانه بی‌تاثیر نبود. به این ترتیب با توجه به شرایط بازار و براساس آخرین تصمیمات اتخاذ شده، مقرر شد تا امکان حضور حقیقی‌ها در معاملات محصولات پتروشیمی برای خرید آن دسته از کالاهایی که با مزاد عرضه مواجه هستیم، فراهم شود.

وی افزود: برداشته شدن این محدودیت از معاملات بورس کالا در شرایطی است که طی ماه‌های گذشته نیز شاهد رفع برخی محدودیت‌های دیگر از جمله حذف یا افزایش سقف قیمت، افزایش سقف سهمیه خرید محصولات براساس شرایط بازار و... بوده‌ایم تا روند معاملات بورس کالا روز به روز به سمت خروج از هر گونه محدودیت و آزادی کامل ولی تحت نظارت حرکت کند. به گفته مدیر عامل بورس کالای ایران، حذف این قبیل محدودیت‌ها در بازار پتروشیمی در راستای همکاری و تعامل هر چه بیشتر این مجموعه با فعالان صنعت پتروشیمی است تا با کمک به این صنعت و فعالان آن، اقتصاد کشور نیز به سمت شفافیت هر چه بیشتر حرکت کند. سلطانی‌نژاد اظهار کرد: جلوگیری از نوسانات کاذب قیمت محصولات با ایجاد شفافیت و روابط منطقی میان عرضه و تقاضا، استقرار یک سیستم قیمت‌گذاری شفاف و اجرایی و ناظر بر حسن انجام تعهدات طرفین، شکل‌گیری سیستم یکپارچه جمع‌آوری اطلاعات و آمار به منظور پردازش و تحلیل آمارهای تولید، واردات، صادرات و مصرف در جهت اطلاع‌رسانی به بازار، هماهنگی میان بخش‌های تولیدی و بازرگانی و در آخر امکان مدیریت ریسک از جمله نیازمندی‌های بازار کالای کشور به خصوص بازار محصولات پتروشیمی است که همه این موارد به ذات در کارکردهای بورس کالا نهفته است.

سلطانی‌نژاد تعامل بورس کالا و پتروشیمی‌ها را برای توسعه رینگ داخلی و صادراتی مثبت ارزیابی کرد و درخصوص آثار ناشی از حذف محدودیت‌های معاملاتی خریداران حقیقی در این حوزه گفت: هر چند وجود برخی محدودیت‌ها طی سال‌های اخیر به ویژه درخصوص حضور خریداران حقیقی در بازار محصولات پتروشیمی اعمال شد، اما در حال حاضر و طبق هماهنگی‌های به عمل آمده، زمینه‌های لازم برای حذف آن محدودیت‌ها برداشته شد تا ضمن برقراری شفافیت هر چه بیشتر، خریداران نیز بتوانند بدون وجود محدودیت، نیازهای مصرفی خود را از این طریق تامین کنند که به دنبال آن عرضه و تقاضا نیز در این بازار به سمت تعادل بیشتر حرکت خواهد کرد. سلطانی‌نژاد در مورد نگرانی و انتقاد خریداران و فروشندگان مواد پتروشیمی در بورس کالا مبنی بر نبود مشتری، نارضایتی برخی خریداران از بابت عدم دسترسی آسان به ضمانت‌ها و تخصیص اعتبار مناسب، گفت: در اقتصاد هر کسی باید کار خود را انجام دهد، وظیفه بورس تخصیص اعتبار نیست، وظیفه بورس ایجاد یک بازار و طراحی ابزارهای مالی و در اختیار قرار دادن آن به عموم ذی‌نفعان بازار است. وی با بیان اینکه انتظار توقعات ویژه از بورس مطابق با آنچه در بازار غیرمتشکل رخ می‌دهد منطقی و امکان‌پذیر نیست، گفت: بورس با چنین انتظاری از موضوع فعالیت خود دور می‌شود زیرا تخصیص اعتبار برای معاملات در حیطه فعالیت بانک‌ها است اما بانک به کسانی که از بورس خرید می‌کنند با شرایط آسان‌تری اعتبار می‌دهد. البته در این زمینه با بانک ملت رایزنی شده تا از طریق بسته ویژه‌ای برای خریداران پایین‌دستی پتروشیمی در بورس کالا اعتبارات ویژه‌ای اختصاص داده شود.

سلطانی‌نژاد با این عنوان که چه وظایفی در حیطة فعالیت بورس کالا وجود داشته که تاکنون برای عموم ذی‌نفعان بازار انجام نشده باشد، گفت: قدر مسلم در حوزه پتروشیمی تاکنون صنایع بالادستی با بورس همکاری خوبی داشته و محصولات خود را در سال گذشته با قیمت عادلانه به دست مصرف‌کننده نهایی رساندند؛ اما امسال به دلیل محدودیت‌هایی که برای شرکت‌های پتروشیمی ایرانی از جانب طرف‌های چینی یا اقدام‌هایی که برای محدود کردن خرید مواد پتروشیمی از سوی برخی همسایگان انجام شد در نهایت تضعیف صادرات مواد پتروشیمی را در پی داشت. از این‌رو شرکت‌های پتروشیمی آنچه نتوانسته‌اند صادر کنند را می‌خواستند در بازار داخلی بفروشند که به راحتی محقق نمی‌شود.

تداوم رشد حجم و ارزش معاملات در بورس انرژی

به نقل از روزنامه دنیای اقتصاد: معاملات بورس انرژی هنوز هم از روند افزایشی و آرام پیشین خود برخوردار است اما تقویت حجم و ارزش معاملات سیگنالی است که از تقویت بنیادین این بازار مالی حکایت دارد. نگاهی به وضعیت معاملاتی در بورس انرژی نشان می‌دهد بازارهای فیزیکی و مشتقه هر دو در مسیر تقویت حجم و ارزش معاملات به پیش می‌روند اما شتاب رشد معاملات در بازار فیزیکی از برتری محسوسی برخوردار است.

بررسی‌های «دنیای اقتصاد» نشان می‌دهد حجم معاملات برق در بورس انرژی به نسبت سال‌های گذشته مخصوصاً سال ۹۴ با عقب نشینی نسبی روبه‌رو است، اما به نسبت سال گذشته وضعیت بهتری دارد. حجم عرضه‌ها و تعداد عرضه‌کنندگان تغییر چندانی نداشته بنابراین باید دلیل این وضعیت معاملاتی را در طرف تقاضا جست‌وجو کرد. بررسی‌ها نشان می‌دهد که حجم تزریق منابع مالی از سوی بدنه دولت به بورس انرژی و دقیق‌تر در بازار مشتقه برق کاهش یافته که این عقب نشینی تزریق نقدینگی در ماه‌ها و حتی سال‌های اخیر را باید دلیل اصلی کاهش حجم معاملات به شمار آورد. این در حالی است که رایزنی با اهل فن گویای این نکته است که در نیمه دوم سال جاری وضعیت مالی وزارت نیرو بهبود یافته که شاهد افزایش تزریق مالی به بورس انرژی هستیم که البته این روند در ماه‌های اخیر ادامه یافته تا جایی که سه شنبه ۱۷ مرداد شاهد بودیم که ۷ میلیون و ۵۱۹ هزار قرارداد معادل ۱۵۶ میلیون و ۴۱۷ هزار کیلووات ساعت برق به ارزش ۵۸ میلیارد و ۴۰۶ میلیون ریال مورد معامله قرار گرفت که بالاترین رقم در سال جاری محسوب می‌شود. این وضعیت در شرایطی اهمیت بیشتری پیدا می‌کند که تامین مالی برق در بورس انرژی به جز از طریق بدنه اجرایی دولت در وزارت نیرو، از طریق واحدهای صنعتی نیز صورت می‌پذیرد یعنی مدتی است که برخی از واحدهای مصرف‌کننده برق با حضور در بورس انرژی و به کمک فرآیندهای چانه‌زنی و رقابتی، برق مورد نیاز

خود را با قیمت‌های کمتری به نسبت بازار شبکه خریداری می‌کنند که سیگنال مهمی در مسیر تقویت معاملات برق در بورس انرژی به شمار می‌آید.

درخصوص بازار فیزیکی در بورس انرژی شرایط کاملا متفاوت است و با افزایش مداوم حجم و ارزش معاملات رو به رو هستیم که موجب شده بار اصلی توسعه در بورس انرژی پس از بازار برق و اوراق مشتقه بر دوش این بازار قرار بگیرد. به عبارت ساده‌تر هم‌اکنون غالب رشد معاملاتی در بورس انرژی مرهون رشد حجم و ارزش معاملات حامل‌های انرژی است که با توجه به تداوم شتاب افزایشی در این بازار می‌توان به موفقیت‌های بزرگ تری در بورس انرژی ایران خوش بین بود. به‌عنوان مثال ارزش معاملات در بازار فیزیکی بورس انرژی در مردادماه (تاکنون) به رقمی نزدیک به ۲۵۷ میلیارد تومان تاکنون بالغ شده که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل و ارزش معاملاتی ۹۴ میلیارد تومان از رشدی ۱۷۳ درصدی برخوردار شده است. از سوی دیگر ارزش معاملات تیرماه در بازار فیزیکی بورس انرژی رقمی نزدیک به ۳۰۰ میلیارد تومان بوده و برآوردهای «دنیای اقتصاد» نشان می‌دهد حتی در مردادماه می‌توان به رکورد معاملاتی تیرماه نیز دست یافت، اما برای اظهار نظر قطعی باید چند روز صبر کنیم.

وضعیت معاملاتی بورس انرژی در روز گذشته از تداوم روزهای خوب در بازار فیزیکی خبر می‌دهد تا جایی که شاهد بودیم ۱۳ هزار و ۷۴۸ تن از انواع حامل‌های انرژی به ارزش بیش از ۲۰ میلیارد تومان مورد داد و ستد قرار گرفت. این در حالی است که متوسط معامله روزانه در تیرماه سال جاری در بازار فیزیکی بورس انرژی ۱۳/۶ میلیارد تومان بوده یعنی معاملات روز گذشته به صراحت از متوسط تیرماه عبور کرده است. این وضعیت اگرچه مدتی است در بورس انرژی خودنمایی می‌کند ولی تجربه نشان داده بسیاری از عرضه‌های مهم در روزهای پایانی هر ماه مورد معامله قرار می‌گیرد که هنوز هم امیدواری‌های بزرگی را در این بازار زنده نگه می‌دارد. در روز گذشته دو عرضه ۵ میلیون لیتری (۳۸۷۵ تن) حلال ۴۰۲ پالایش نفت کرمانشاه همچنین ۲۰۰۰ تن نفتای سبک پالایش نفت شیراز، ۱۱۴۸,۵ تن حلال ۴۰۲ پالایش نفت بندرعباس و ۱۰۰۰ تن بلندینگ نفتا حلال ۴۱۰ پالایش نفت شیراز در رینگ داخلی مورد معامله قرار گرفتند که برخی از مهم‌ترین معاملات این روز به شمار می‌آیند. آمارها از افزایش نسبی حجم عرضه‌ها در روزهای آینده خبر می‌دهد و به احتمال قوی هفته جذابی در بازار فیزیکی بورس انرژی رقم خواهد خورد.